

MARKANT
LEERSAAM
GEWOON GOED ONDERWIJS

Stichting
Vrije School
Breda

MELDCODE huiselijk geweld en kindermishandeling

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	0
Verbeterde Meldcode met afwegingskader	2
De Meldcode	2
Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?	2
Situaties van onveiligheid	2
Afwegingsvragen	3
Overzicht wettelijk verplichte stappen	4
Vijf afwegingsvragen	5
Bijlage(n)	6
Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure	6
Acute onveiligheid	6
Structurele onveiligheid	8
Disclosure	9
Plan van aanpak	10

Verbeterde Meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een *afwegingskader* opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen.

In de verbeterde Meldcode is ook de *participatie van kinderen* opgenomen. Het gaat hierbij om negen *actiepunten*, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

De scholen binnen Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam en Stichting De Vrije School Breda handelen conform de wettelijke verplichtingen die de verbeterde Meldcode voorschrijft. In dit document leest u de belangrijkste uitgangspunten van de verbeterde meldcode met afwegingskader.

De Meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten *moeten* een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht *altijd* moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

Acute onveiligheid

Een zorgvrager die in direct fysiek gevaar is, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de *afwezigheid* van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Disclosure

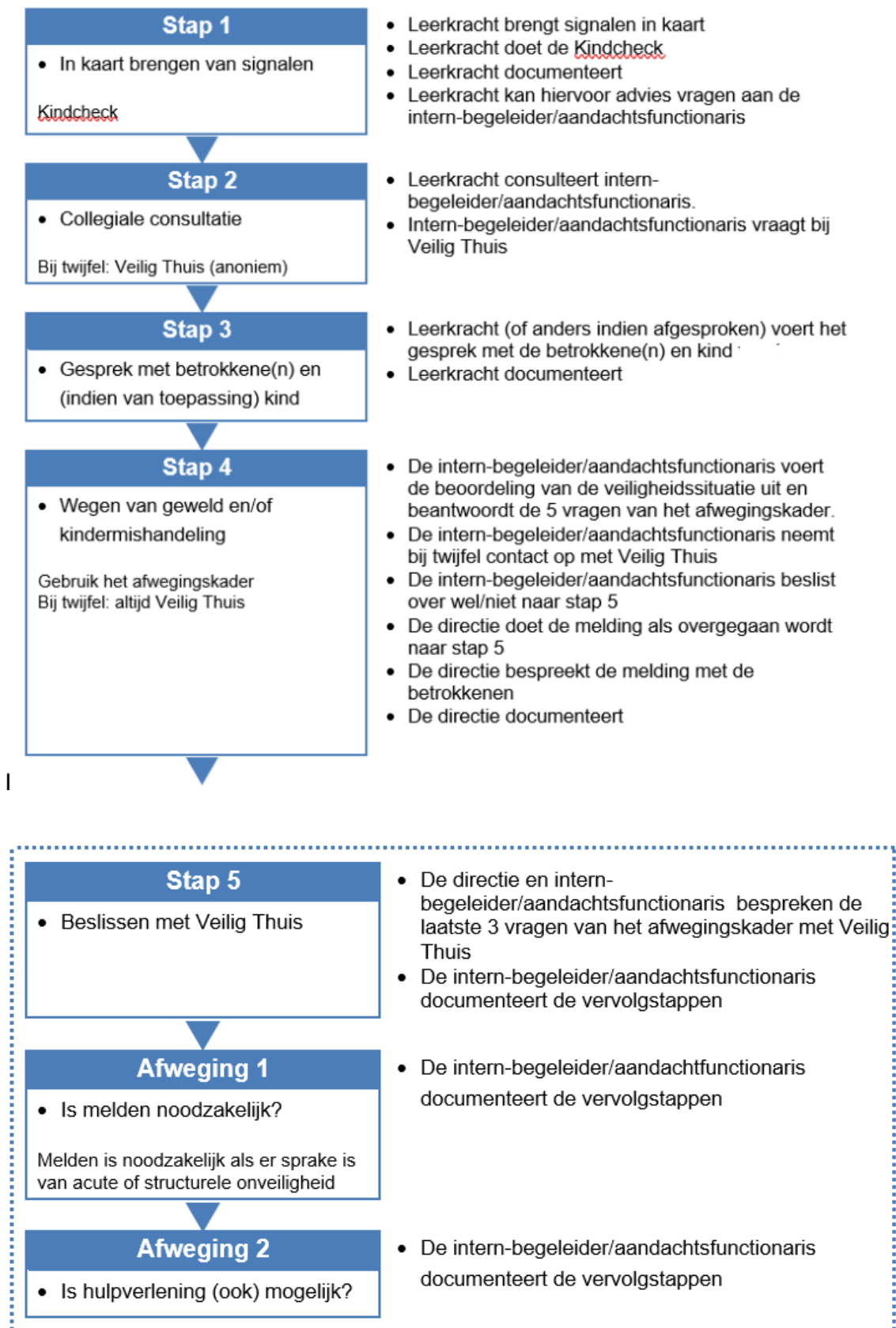
Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen bij huiselijk geweld of kindermishandeling of zich uiten bij een beroepskracht zonder hulp te vragen. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we *disclosure* oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

Afwegingsvragen

Het *afwegingskader* (toe te passen in stap 4), bevat de vijf *afwegingsvragen* waarmee beroepskrachten bij de twee beslissingen, die in stap 5 van de meldcode moeten worden genomen, worden ondersteund.

Overzicht wettelijk verplichte stappen

Vijf afwegingsvragen

	1	<p><i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i></p> <p>Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier. Ja: Ga verder met afweging 2.</p>
Meldnorm 1	2	<p><i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i></p> <p>Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.</p>
	3	<p><i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.</p>
Meldnormen 2 en 3	4	<p><i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.</p>
	5	<p><i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen? Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen.</i></p> <p>Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.</p>

Bijlage(n)

Definities en voorbeelden acute, structurele onveiligheid en disclosure

In samenspraak met Veilig Thuis zijn standaard definities en voorbeelden opgesteld. Deze voorbeelden zijn gericht op de praktijk van het onderwijs, bijvoorbeeld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en leerplicht.

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.

Voorbeelden

- Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.
- (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.
- Poging tot verwurging.
- Wapengebruik.
- Geweld tijdens de zwangerschap.
- (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.
- Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).
- Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.
- Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.
- Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.
- Acut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.
- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene.
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken.
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst. In de afweging of sprake is van structurele onveiligheid is ten minste over de volgende factoren informatie nodig: herhaling van geweld /onveiligheid, oudersignalen en eventuele kindsignalen/signalen van slachtoffers.
Voorbeelden	<ul style="list-style-type: none">• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.• Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken.• Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.• Minderjarigen die stelselmatig getuige zijn van huiselijk geweld.• Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.• Psychische en/of fysieke mishandeling door escalerende vormen van langdurige stalking in partnerrelaties.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Wanneer een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit, zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/pleger(s) bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex-)partnerstalking, huwelijksdwang, eengerelateerd geweld en ouderenmishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Plan van aanpak

Visie

'Alle kinderen hebben het recht om gezond en veilig op te groeien.'

Kinderen zijn vijf dagen per week op school en hebben intensief contact met de leerkracht. Van leerkrachten wordt verwacht dat zij signaleren, dat ze ontwikkelingen en signalen waarover zij bezorgd zijn vastleggen en waar nodig de juiste stappen zetten om het kind te helpen. Leerkrachten, aandachtsfunctionarissen en andere onderwijsprofessionals kunnen een betrouwbare volwassene zijn voor een kind en het kind steun bieden, zodat het gevoel van veiligheid van het kind wordt vergroot. De meldcode ondersteunt de onderwijsprofessionals bij het handelen na een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Doelstelling Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam en Stichting De Vrije School Breda

'Alle kinderen die ingrijpende gebeurtenissen meemaken worden op onze scholen gezien en ondersteund. 'Waar nodig worden stappen uit de meldcode doorlopen.'

Het is van belang dat (signalen van) kindermishandeling en huiselijk geweld en het gebruik van de meldcode onder de aandacht is en blijft bij professionals onder andere binnen het onderwijs, dus ook bij de medewerkers van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam en Stichting Vrije school Breda. Teveel kinderen, die te maken hebben met huiselijk geweld en/of kindermishandeling worden niet gezien.

Vanaf schooljaar 2024-2025 zal een proces plaatsvinden van implementatie en borging van het protocol 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld' binnen de scholen van onze stichtingen.

Om dit mogelijk te maken worden op alle scholen van de beide stichtingen aandachtsfunctionarissen aangesteld en opgeleid. De aandachtsfunctionaris is een professional die extra deskundigheid heeft op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling, die het thema terugkerend onder de aandacht brengt bij het team en als klankbord en ondersteuner fungeert voor collega's. Hij of zij heeft een coördinerende rol bij de uitvoering van de stappen van de meldcode als er een vermoeden is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Daarnaast zal de aandachtsfunctionaris op de school verantwoordelijk zijn voor de implementatie en borging van het protocol 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'.

Hieronder worden de doelstellingen voor schooljaar 2024-2025 helder gemaakt.

Doel: Het thema huiselijk geweld en kindermishandeling is een jaarlijks terugkerend agendapunt op de teamvergaderingen, hierdoor is dit thema onderwerp van gesprek binnen de scholen.

Om ervoor te zorgen dat de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling onder de aandacht is op de scholen is het noodzakelijk om dit een regelmatig besproken thema te laten zijn binnen de teams. De directeuren hebben de verantwoordelijkheid om dit onderwerp in het schooljaar 2024-2025 op de agenda van de teamvergadering te zetten.

Voor komend schooljaar zijn het belang van de meldcode, het plan van aanpak en de aanstelling van de aandachtsfunctionarissen met de daarbij behorende scholing een gespreksonderwerp.

Doel: Alle scholen hebben een opgeleide aandachtsfunctionaris.

Met ingang van schooljaar 2024-2025 heeft iedere school een aangestelde aandachtsfunctionaris. Er wordt een gezamenlijke opleiding in de tweede helft van schooljaar 2024-2025 aangeboden voor alle aandachtsfunctionarissen binnen beide stichtingen.

Doel: Er is een netwerk van aandachtsfunctionarissen binnen de stichtingen.

Om de expertise van de aandachtsfunctionarissen binnen beide stichtingen te vergroten en het handelen te versterken zal er een netwerk worden opgezet, waarbij de aandachtsfunctionarissen nieuwe ontwikkelingen met elkaar kunnen delen, van en met elkaar kunnen leren en ervaringen met elkaar kunnen uitwisselen. Met ingang van schooljaar 2024-2025 is er binnen de stichtingen een netwerk van aandachtsfunctionarissen. Met elkaar zullen zij een plan maken en inhoud geven ten aanzien van het netwerk.

Doel: De taakomschrijving van de aandachtsfunctionaris is vastgesteld.

Het netwerk van aandachtsfunctionarissen zal een taakomschrijving aandachtsfunctionarissen maken en deze zal einde schooljaar 2024-2025 op bestuursniveau worden vastgesteld.

Doel: Alle scholen hebben een protocol 'Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld'. Het protocol 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' draagt bij aan het recht van elk kind om in veiligheid op te groeien.

Om ervoor te zorgen dat iedere medewerker van de school kan werken volgens de meldcode is het nodig dat er inzicht is in regels en afspraken die gelden aangaande de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Medewerkers op de scholen dienen geschoold zijn ten aanzien van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, zodat zij nog beter kunnen signaleren en adequaat kunnen reageren bij (een vermoeden van) huiselijk geweld en kindermishandeling.

Naar aanleiding van de aangeboden opleiding "Aandachtsfunctionaris" zullen de aandachtsfunctionarissen in schooljaar 2024-2025 de concept meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld, die voor beide stichtingen is geschreven, schoolspecifiek maken.

In deze protocollen staat tenminste het volgende vermeld:

- de conceptversie van de meldcode aangevuld met schoolspecifieke afspraken aangaande de 5 stappen van de meldcode
- plan van implementatie en borging van het protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, waarin het volgende is opgenomen:
 - plan om de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling onderwerp van gesprek te laten zijn binnen de school
 - plan van implementatie en borging protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
 - plan van scholing van alle medewerkers voor schooljaar 2025-2026

Doel: Elke school heeft een plan van aanpak voor implementatie en borging van het protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor schooljaar 2025-2026.

In schooljaar 2025-2026 zullen alle medewerkers van de scholen binnen beide stichtingen werken volgens de richtlijnen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. De aandachtsfunctionarissen zullen naar aanleiding van de scholing en de bijeenkomsten van het netwerk een plan van aanpak voor hun eigen school opstellen voor implementatie en borging van het protocol meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Doel: Elke school heeft een plan wat betreft de scholing van medewerkers. Om ervoor te zorgen dat alle medewerkers eenduidig werken volgens de richtlijnen van de meldcode is het noodzakelijk dat er een plan wordt opgesteld hoe de vaardigheden en de expertise wat betreft de richtlijnen van de medewerkers vergroot kunnen worden.

Doel: Er is een protocol 'Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' op bestuursniveau. In dit protocol wordt onder andere beschreven wat de verantwoordelijkheden zijn van het bestuur van beide stichtingen ten aanzien van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en hoe het bestuur erop toeziet en, waar nodig, de scholen ondersteunt bij de gestelde doelstellingen.